

ГОРБАЧОВА І. М.,

orcid.org/0000-0001-6589-3143

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права
(Національний університет
«Одеська юридична академія»)**ПАВЛОВА О. С.,**

orcid.org/0009-0005-2815-337X

доктор філософії права,
асистент кафедри кримінального права
(Національний університет
«Одеська юридична академія»)

УДК 343.41

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.64>**ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ПЕРЕШКОДЖАННЮ ЗАКОННІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТА**

У статті проаналізовано ключові проблеми практики кваліфікації перешкодження законній професійній діяльності журналістів (ст. 171 КК України), проаналізовано причини низького рівня притягнення винних до кримінальної відповідальності за перешкодження реалізації професійних прав журналістів; визначено окремі напрями коригування кримінально-правового регулювання підстав відповідальності за відповідні діяння. Аналіз практики застосування ст. 171 КК України засвідчує, що кримінально-правовий захист професійних прав журналістів в Україні наразі має низку правових перешкод. По-перше, це невизначеність і вузьке тлумачення поняття «журналіст» у кримінальному законодавстві та судовій практиці. По-друге, на практиці суди часто оцінюють «законність» діяльності журналіста надмірно формально, що не відповідає вимогам спеціального галузевого законодавства. По-третє, ключовим елементом ефективного захисту журналістів є оцінка «суспільного інтересу» інформації та визначення балансу між правом на свободу слова і правом на приватність. По-четверте, існує проблема дублюючої криміналізації, коли одні й ті самі діяння підпадають одночасно під кримінальну та адміністративну відповідальність, що є надмірним і не відповідає європейським стандартам захисту прав журналістів. Частина з передбачених ст. 171 КК України форм перешкодження не сприяє ефективному захисту професійних прав журналістів та реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності. Серед інших, це незаконна відмова у доступі журналіста до інформації. Важливо також відзначити, що сучасні форми перешкодження журналістській діяльності (фізичні перешкоди, приниження честі та гідності, кібератаки, дискредитація та юридичний тиск) частково залишаються поза межами ефективного кримінально-правового реагування, а переслідування журналіста у зв'язку з професійною діяльністю потребує чітких критеріїв і комплексного підходу.

Ключові слова: журналіст, професійна діяльність, кримінальна відповідальність, перешкодження, законність, переслідування.

Gorbachova I. M., Pavlova O. S. Practical aspects of countering obstruction of legal journalistic activity

In the article is analyzed certain issues in the practice of qualification of obstruction of lawful professional activities of journalists (Article 171 of the Criminal Code of Ukraine), analyzes the reasons for the low degree of criminal prosecution of persons guilty of violating the professional rights of journalists, and determines certain directions for correcting the criminal law regulation of the bases for liability for such acts. An analysis of the practice of applying Article 171 of the Criminal Code of Ukraine shows that the criminal law protection of journalists' professional rights in Ukraine currently faces a number of legal obstacles. First, there is uncertainty and a narrow interpretation of the concept of "journalist" in criminal law and judicial practice. Second, courts often assess the "legality" of a journalist's activities in an overly formal manner, which does not conform to the requirements of special legislation in this field. Third, a key element of effective protection for journalists is to assess the "public interest" of information and to determine the balance between the right to freedom of speech and the right to privacy. Some acts are subject to both criminal and administrative liability, which is unnecessary and does not correspond to European standards for the protection of journalists' rights. Some of the forms of obstruction provided for in Article 171 of the Criminal Code of Ukraine do not contribute to the effective protection of journalists' professional rights and the exercise of the principle of inevitability of criminal liability. Among others, it is illegal to deny a journalist access to information. It is also important to note that modern forms of obstruction of journalistic activity (physical obstruction, defamation, cyberattacks, discrediting, and legal pressure) are partially out of the effective reach of criminal law, and the harassment of journalists in relation to their professional activities requires clear guidelines and a comprehensive framework.

Key words: *journalist, professional activity, criminal liability, obstruction, legality, harassment.*

Вступ. Протидія діянням, що перешкоджають законній професійній діяльності журналістів є надзвичайно актуальною з огляду на сучасний стан кримінально-правового захисту свободи слова в Україні. Практика застосування спеціальної норми, яка передбачає кримінальну відповідальність за перешкоджання журналістській діяльності, демонструє численні правозастосовні проблеми, на що вказує невідповідність офіційної статистики реєстрації правопорушень реальному стану. Показники судової статистики свідчать про поодинокі випадки винесення обвинувальних вироків за ст. 171 КК України (в 2024р. – 1 засуджений і один виправданий, в 2023р. – 2 засуджено, і 2 звільнено за ст. 48 КК, в 2022р. – 4 засуджено, і 1-го звільнено за ст. 46 КК, в 2021 – 9 осіб засуджено, з них 3-є – до штрафу, 1-го звільнено від покарання за ст.75 КК, у 2020 році – 4 звільнено за ст. 46 КК, одного засуджено до штрафу; в 2019 – 2 особи, одного – до обмеження волі) [1]. Такі показники не корелюють статистичним даним, опублікованим Офісом Генерального прокурора (2024р. – 26, 2023р. – 24, 2022р. – 23, 2021р. – 53, 2020р. – 49, 2019р. – 84) [2] та оприлюдненим даним ІМІ ((2024р. – 21, 2023р. – 29, 2022р. – 32, 2021р. – 99, 2020р. – 125 , 2019р. – 99) [3]. Розбіжності в даних ОГП та ІМІ свідчить про системні недоліки в реєстрації та розслідуванні цих кримінальних правопорушень. В.І. Павликівський також звертає увагу на цей факт, зауважуючи, що така тенденція є стабільною з року в рік, незважаючи на законодавчу зміну структури злочинності у сфері перешкоджання законній професійній діяльності журналістів [4]. Розбіжності в кількості зареєстрованих фактів перешкоджання та винесених вироків свідчать системні організаційні проблеми кадрової підготовки в цих питаннях, здійсненні неналежної правової кваліфікації правопорушень та недоліками правового регулювання. Та російська агресія, кібератаки, погрози та насильство, переслідування журналістів в Україні підкреслюють необхідність вироблення ефективних кримінально-правових механізмів

їх захисту. Європейські країни та міжнародні організації демонструють тенденцію до підвищення ефективності кримінально-правового захисту медійників, що створює нормативно-правове та методологічне підґрунтя для реформування національного законодавства.

Постановка завдання. Метою цієї статті є виявлення ключових проблем практики кваліфікації перешкоджання законній професійній діяльності журналістів, передбачених ст. 171 КК України; дослідження ефективності застосування ст. 171 КК України у контексті сучасних викликів медійної сфери; аналіз причин низького рівня притягнення винних до кримінальної відповідальності за злочини проти професійних прав журналістів; визначення напрямів коригування кримінально-правового регулювання підстав відповідальності за відповідні діяння.

Результати дослідження. Досліджуючи показники пред'явлених підозр та направлених до суду обвинувальних висновків у цих справах, Л.В. Опришко та О.М. Вдовенко виявили наступні проблеми [5, с. 13–33]: 1) неефективність організації роботи правоохоронних органів (невнесення або порушення строків внесення заяв про злочин до ЄРДР, розгляд заяв про кримінальні правопорушення за «журналістськими статтями» відповідно до норм Закону України «Про звернення громадян», що затягує строки реагування, унеможливує оперативне внесення заяв до ЄРДР та знижує ефективність контролю за дотриманням прав журналістів під час досудового розслідування; бездіяльність слідчого та/або прокурора, внаслідок чого спливають строки давності притягнення до кримінальної відповідальності, які є короткотривалими, враховуючи ступінь тяжкості діянь за ст. 171 КК); 2) неналежна правова кваліфікація правопорушень, вчинених щодо журналіста, тобто відомості про посягання, вчинені щодо журналістів, вносять до ЄРДР за загально кримінальними статтями КК України: якщо винні притягуються до відповідальності за такими загальними статтями, це дозволяє реалізувати принцип невідворотності кримінальної відповідальності та механізм компенсації порушених прав журналіста; у випадку, коли невірна попередня правова кваліфікація призводить до закриття кримінального провадження через відсутність складу кримінального правопорушення, це фактично залишає журналіста без захисту; 3) відмова у визнанні журналіста потерпілим через «невідповідність» потерпілої особи ознакам «журналіста», критерії якої не обґрунтовані законом, та ін.

Одним з ключових питань не притягнення винних до відповідальності (закриття провадження у зв'язку з відсутністю складу кримінального правопорушення) є неоднозначне визначення статусу «журналіста». Порівняльний аналіз приписів ст. 171 КК та примітки до ст. 345-1 КК засвідчує наявність суттєвих розбіжностей між положеннями КК України та профільних законів, зокрема: 1) КК України фактично отожднює професійну діяльність журналіста із «систематичною діяльністю особи» (три і більше дії), тоді як абз. 10 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста» [6], ані п. 30 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про медіа» [7] не містять такої вимоги; 2) згідно до абз. 10 ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста» галузевий закон включає ширше коло діянь, що визначають професійну діяльність журналіста порівняно з КК. Таким чином, кримінально-правове тлумачення професійної діяльності журналіста (прим. до ст. 345-1 КК) не відповідає спеціальному галузевому законодавству. Враховуючи бланкетність ст. 171 КК, вважаємо за необхідне взагалі відмовитися від визначення в КК України поняття «професійна діяльність журналіста».

На практиці слідчі та суди часто відмовляють у визнанні особи потерпілим за ст. 171 КК України, виходячи з того, що: позаштатний кореспондент нібито не є «журналістом»; блогер, що готує аналітичний або суспільно значущий матеріал, не підпадає під кримінально-правове визначення журналіста; відсутність трудового договору, «правильного» посвідчення чи редакційного завдання начебто свідчить про «незаконність» його діяльності. І така судова практика співіснує з практикою Верховного Суду, який також спростовує зайві «бюрократичні» визначення належності особи до «журналіста» (постанови у справах № 214/4970/18 [8], у справі № 369/16037/21 [9]). Однак суди першої інстанції ігнорують

необхідність поширювального підходу до визнання журналіста в якості потерпілого. Так, особа була виправдана за ч. 2 ст. 345-2 КК, через те, що судом було встановлено, що потерпілий у справі є відео оператором, а не особа, яка виконувала функції журналіста за обставинами цієї справи [10].

В загальноєвропейському законодавстві: «журналіст» охоплює всіх представників ЗМІ, тобто всіх тих, хто займається збиранням, обробкою й поширенням новин та інформації, в тому числі операторів і фотографів, а також допоміжний персонал – водіїв і перекладачів [11]; державам-членам рекомендовано прийняти широке поняття ЗМІ [12].

Ще одна з практичних проблем захисту професійних прав журналіста – це оцінка «законності» дій журналістів у справах про перешкоджання їх професійній діяльності: навіть за наявності очевидних перешкод (застосування фізичної сили, штовхання, виривання техніки тощо) суди можуть визнати діяльність журналіста незаконною, якщо, наприклад, особа, яка фігурує у зйомці, наполягає на припиненні фіксації саме її, а не загальної події чи інших учасників. У такому разі дії журналіста суд кваліфікує як втручання у приватне життя, що виключає можливість притягнення винної особи за ст. 171 КК України.

Під час тлумачення ст. 171 КК України доцільно враховувати стандарти ЄСПЛ, оскільки вони прямо впливають на розуміння меж свободи вираження поглядів (ст. 10 ЄКПЛ), який підтвердив, що втручання у роботу журналіста є порушенням, якщо він діє в межах професійних стандартів, а обмеження не є необхідним у демократичному суспільстві, але захист статті 10 поширюється на журналістів за умови, що вони діють добросовісно, з метою поширювати точну та надійну інформацію та з дотриманням принципів «відповідальності журналістики». Остання концепція поширюється не лише на зміст інформації, а стосується також правомірності дій журналіста, його взаємодії з органами влади під час виконання журналістських функцій (справа «Pentikäinen v. Finland» (2015) [13].

Цілком слушною є позиція В.В. Шаблистою, який пропонує вилучити з кримінального закону словосполучення «законна професійна діяльність журналіста», оскільки воно не несе додаткового юридичного змісту й створює перешкоди для притягнення винних до відповідальності [14, с. 83]. Ми цілком погоджуємося з цією позицією, оскільки введення поняття «законна» професійна діяльність журналіста на практиці призводить до необґрунтованого закриття кримінальних проваджень. Суди, оцінюючи «законність» діяльності журналіста, часто вимагають численні додаткові докази, зокрема: наявність трудових відносин з медіа (трудові договори, виписки, довідки), посвідчень журналіста (належним чином завірені копії) та редакційних завдань. Спеціальне галузеве законодавство чітко визначає обов'язки журналіста, підстави та межі його відповідальності, а низка нормативно-правових актах, включно з ЦК, КК України, закріплено обмеження щодо неприпустимості порушення прав та свобод осіб. Отже ці положення є достатніми для визначення критеріїв «законності» журналістської діяльності та дозволяють оцінювати її в контексті кримінально-правового захисту без необхідності додаткового формального підтвердження. І зрозуміло, що кримінально-правова охорона за ст. 171 КК відбувається за умови, що професійна діяльність журналістів здійснюється з дотриманням визначеного законом порядку її здійснення (в межах наданих журналістам прав і покладених на них обов'язків) та без порушення прав та свобод інших осіб. В іншому випадку кожна особа має право реалізувати право на необхідну оборону від протиправних дій журналіста, або звернутися до державних органів з метою захисту порушених журналістом прав. ЄСПЛ у справі «Brambilla and Others проти Італії» [15] зауважив, що «поняття відповідальної журналістики» вимагає, щоб журналісти усвідомлювали, що діючи в порушення звичайного кримінального права, вони можуть піддаватися кримінальному переслідуванню» [15].

Питання «законності» дій журналіста, яке нерідко стає каменем спотикання в судовій практиці, тісно пов'язане з презумпцією згоди особи на фото- чи відеофіксацію. Як правило, така згода презюмується, доки особа не заявить протилежного. Безпосередньо впливає на законність дій журналіста визначення та оцінка поняття «суспільного інтересу» інформації. Основна складність полягає в оціночному характері цього поняття. Воно запозичене

з європейської практики, проте, на думку дослідників, недосконало адаптоване до національних умов. З одного боку, це проблема трансформації стандартів ЄСПЛ у національне законодавство; з іншого – відсутність у суддів, прокурорів та слідчих належних навичок правильної інтерпретації судової практики ЄСПЛ у процесі кваліфікації правопорушень проти професійних прав журналістів. В результаті національна судова практика залишається неоднорідною та суперечливою: так, у випадку шарпання журналіста або викидання телефону, яким проводилася зйомка, обвинувачений може бути засуджений за перешкодження законній діяльності журналіста лише за умови, що суд визнає фіксовану журналістом інформацію такою, що становить «суспільний інтерес» (справа № 295/1778/16-к)[16].

Встановлення «суспільного інтересу» (ч. 2 ст. 29 Закону України «Про інформацію») передбачає, що суд має визначити баланс між правом на свободу слова та правом на приватність. У практиці зазвичай, якщо особа, яка вчинила перешкодження журналістській діяльності, є публічною або відомою особою, суди схильні вирішувати питання балансу на користь права на свободу слова. В питаннях балансу між свободою вираження поглядів та захистом репутації приватних осіб та громадських діячів (окрім політиків) суди, як правило, займають позицію захисту репутації таких осіб. У справі *Reynolds v. Times Newspapers Ltd* (1999) ЄСПЛ встановив концепцію «захисту суспільного інтересу», яка дозволяє журналістам використовувати інформацію, навіть якщо вона може мати характер клевети, за умови, що її оприлюднення здійснюється в інтересах суспільства [15].

Під перешкодженням професійної діяльності журналістів слід розуміти умисні діяння, спрямовані в насильницький або ненасильницький спосіб створити перепони у реалізації журналістом своїх професійних прав під час виконання обов'язків. Метою таких дій може бути унеможливлення, обмеження, припинення або ускладнення виконання журналістом професійних функцій, що, в результаті, призводить до незаконного припинення або обмеження його діяльності. Що стосується передбачених ст. 171 КК України форм перешкодження, частина з них не сприяє ефективному захисту професійних прав журналістів та реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності. Серед інших, це незаконна відмова у доступі журналіста до інформації – це відмова надати інформацію без обґрунтування її причини; приховування публічної інформації, витяги з рішень органів влади або документи про результати тендерних закупівель, на підставі «чутливості» розголошення таких документів; відмова з посиланням на інтереси національної безпеки, за відсутності до того підстав. Якщо журналісти в процесі отримання інформації порушують порядок доступу до неї, перешкодження в доступі до інформації не може кваліфікуватися як перешкодження за ст. 171 КК (наприклад, фізична особа дозвіл на її особисту зйомку не надає).

Під поняттям «незаконна відмова у доступі журналіста до інформації» слід розуміти створення штучних перешкод, що обмежують можливість журналіста здійснювати фото- або відеозйомку, зокрема обмеження доступу до загальнодоступних приміщень або шляхів пересування шляхом блокування проходів чи утримання журналіста. У випадках, коли незаконна відмова у доступі супроводжується створенням фізичних перешкод або утриманням журналіста в приміщеннях, що є загальнодоступними, одночасно порушується право журналіста на свободу пересування. З огляду на це, такі дії за своєю суспільною небезпекою мають кваліфікуватися як кримінальне правопорушення. Разом із тим, залишається незрозумілою позиція законодавця щодо криміналізації відмови в доступі до інформації, адже аналогічні дії водночас підпадають під адміністративну відповідальність відповідно до ст. 212-3 КУпАП. При цьому судова практика демонструє високу ефективність застосування адміністративних заходів у частині забезпечення доступу журналістів до інформації, з оперативним прийняттям рішень на користь журналістів. Таким чином, одне й те саме діяння може тягнути як адміністративну, так і кримінальну відповідальність, що створює надмірну дублюючу криміналізацію і є неприпустимим з точки зору європейських стандартів захисту прав журналістів. Крім того, перешкодження у формі незаконної відмови у доступі до інформації сформульоване таким чином,

що підлягає подвійному тлумаченню. Зокрема, закон не вимагає встановлення умислу на вчинення такої відмови, що створює ситуацію, коли необережна відмова взагалі не досягає ступеня суспільної небезпеки, необхідного для визнання її кримінальним правопорушенням. З вказаних причин законодавство країн ЄС передбачає покарання лише за найбільш небезпечні порушення законодавства про доступ до інформації, зокрема за умисне знищення інформації, що зберігається державними органами, або умисне перекручення публічної інформації або спрямовані на перешкоджання праву громадськості на доступ до офіційної інформації (справа «Leander v. Sweden» 1987 р. [15]). В усіх інших випадках незаконна відмова в доступі до інформації має бути декриміналізована, оскільки встановлення відповідальності ст. 212-3 КУпАП та право подання адміністративного позову про визнання дій незаконними та зобов'язання до вчинення певних дій відповідних осіб є достатнім механізмом для захисту порушеного права на доступ до інформації.

Аналіз національної судової практики дозволяє виділити такі форми іншого перешкоджання законній професійній діяльності журналіста як: створення журналісту фізичних перешкод в процесі виготовлення матеріалу; 2) перешкоджання шляхом приниження честі та гідності журналіста; 3) кібератаки та кіберпереслідування. Нові форми перешкоджання – обмеження або заборона доступу журналіста до державних установ та установ органів місцевого самоврядування; дискредитація журналіста шляхом опублікування інформації, така, що ганьбить його, в засобах масової інформації або в соціальних мережах, юридичний тиск – залишається за межами кримінально-правового реагування.

Низка дослідників вважають, що вплив із метою перешкоджання законній діяльності є нічим іншим, як перешкоджанням такій діяльності. Тобто, по суті, законодавець передбачив відповідальність за те саме діяння одразу і в ч. 1, і в ч. 2 ст. 171 КК, що лише підтверджує вказівка у ч. 2 на спеціальну мету впливу – перешкоджання виконання журналістом своїх професійних обов'язків¹ [151, с. 283]. Підтримуємо точку зору про недоцільність виділення в ч. 2 ст. 171 КК окремої форми перешкоджання у виді «впливу», оскільки це є ототожненням форм перешкоджання, визначених ч. 1 ст. 171 КК України.

Переслідування журналіста у зв'язку з його законною професійною діяльністю як більш небезпечна форма перешкоджання передбачена ч. 2 ст. 171 КК України. Р.О. Мовчан та А.П. Гель пропонують об'єктивні критерії відмежування переслідування журналіста у зв'язку з його законною професійною діяльністю від перешкоджання (і впливу) законній професійній діяльності журналістів: 1) «переслідування завжди спрямоване на конкретного журналіста»; 2) «перешкоджання виявляє собою діяння упереджувального характеру, тобто має місце, коли журналіст намагається одержати чи поширити певну інформацію, або коли частина відомостей уже доведена до громадськості, і винний не бажає, щоб журналіст у подальшому отримав та оприлюднив певні відомості» [17, с. 281]. Практика ЄСПЛ приділяє увагу питанням переслідування журналіста та вироблення критеріїв обов'язку держави убезпечити журналіста від більшої шкоди за наявності погроз та переслідування його у зв'язку з професійною діяльністю (справа *Özgür Gündem v. Turkey*, 2006: справа «Гаші та інші проти Сербії» «Телеграф Медіа Нідерланд Ланделійке Медіа Б.В. та інші проти Нідерландів» [15]). Вважаємо актуальним розгляд питання про використання описового механізму визначення злочину у виді переслідування журналіста у зв'язку з виконанням ним професійних обов'язків, при цьому такі дії мають охоплювати спостереження, нагляд, залякування (погрози), або надсилання повідомлень, що створюють обґрунтований страх за життя та здоров'я цієї особи.

Висновки. Аналіз практики застосування ст. 171 КК України засвідчує, що кримінально-правовий захист професійних прав журналістів в Україні наразі має низку правових перешкод. По-перше, це невизначеність і вузьке тлумачення поняття «журналіст»

¹ Овчарук Ю.В. Окремі проблемні питання кримінальної відповідальності за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 2. С. 280–288.

у кримінальному законодавстві та судовій практиці. По-друге, на практиці суди часто оцінюють «законність» діяльності журналіста надмірно формально, що не відповідає вимогам спеціального галузевого законодавства. По-третє, ключовим елементом ефективного захисту журналістів є оцінка «суспільного інтересу» інформації та визначення балансу між правом на свободу слова і правом на приватність. По-четверте, існує проблема дублюючої криміналізації, коли одні й ті самі діяння підпадають одночасно під кримінальну та адміністративну відповідальність, що є надмірним і не відповідає європейським стандартам захисту прав журналістів. Важливо також відзначити, що сучасні форми перешкоджання журналістській діяльності (фізичні перешкоди, приниження честі та гідності, кібератаки, дискредитація та юридичний тиск) частково залишаються поза межами ефективного кримінально-правового реагування, а переслідування журналіста у зв'язку з професійною діяльністю потребує чітких критеріїв і комплексного підходу.

Список використаних джерел:

1. Судова статистика. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/ (дата звернення: 28.11.2025).
2. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. *Офіс Генерального Прокурора*: веб-сайт. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/prozareystrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 28.11.2025).
3. Моніторинги та матеріали. *Інститут масової інформації*: веб-сайт. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/barometr-svobody-slova> (дата звернення: 28.11.2025).
4. Павликівський В. І. Кримінально-правове забезпечення свободи слова та професійної діяльності журналістів в Україні: монографія. Х.: Панов, 2016. 488 с.
5. Опришко Л.В., Вдовенко О.М. Проблеми розслідування та судового розгляду кримінальних справ, пов'язаних із порушенням професійних прав журналістів в Україні: аналітичний звіт. Київ: ГО «Платформа прав людини», 2019. 66 с.
6. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста: Закон України від 23 вер. 1997р. № 540/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 28.11.2025).
7. Про медіа: Закон України від 13 груд. 2022 р. № 2849-ІХ. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 28.11.2025).
8. Постанова ККС ВС у справі № 214/4970/18. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91089431> (дата звернення: 28.11.2025).
9. Постанова Верховного Суду від 10 квіт. 2025 р. у справі № 369/16037/21. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126767071> (дата звернення: 28.11.2025).
10. Вирок Черняхівського районного суду Житомирської області у справі №293/780/21. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114707850> (дата звернення: 28.11.2025).
11. Про захист журналістів за умов конфліктів і тиску: Рекомендація N R (96) 4 Комітету міністрів РЄ від 03 трав. 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_734#Text (дата звернення: 28.11.2025).
12. Про нове поняття ЗМІ: Рекомендація CM/Rec(2011)7 Комітету міністрів держав-членам від 21.09. 2011 р. *Council of Europe*: веб-сайт. URL: https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/committee-of-ministers-adopted-texts/-/asset_publisher/aDXmrol0vvsU/content/recommendation-cm-rec-2011-7-of-the-committee-of-ministers-to-member-states-on-a-new-notion-of-media (дата звернення: 28.11.2025).
13. Case of Pentikäinen V. Finland. Application no. 11882/10. веб-сайт. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-158279%22%5D%7D>. *ECHR*: веб-сайт. (дата звернення: 28.11.2025).

14. Шаблистий В. В. Законна професійна діяльність журналіста як «новий об'єкт кримінально правової охорони». *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2016. № 2 (13). С. 78–84.

15. Ключова тема – стаття 10. Захист журналістів та журналістської діяльності. *ECtHR*: веб-сайт. URL: <https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/protection-of-journalists-and-journalistic-activities-ukr> (дата звернення: 28.11.2025).

16. Вирок Богунського районного суду м. Житомира від 21.09.2016 р. №295/1778/16-к. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/61482835> (дата звернення: 28.11.2025).

17. Мовчан Р.О., Гель А.П. Кримінальна відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (ст. 171 КК): науково-практичний коментар. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. 2024. Вип.17 (29). С. 269–281. DOI: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2024.17.29.269-281>

Дата першого надходження рукопису до видання: 28.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025

